

Consumer Protection

บทความ

กฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคพลิกบทบาทผู้บริโภคให้เท่าเทียม

กฤติกร แจ่มตระกูล
นักประชาสัมพันธ์

ปัจจุบันการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตและการขายสินค้าหรือบริการมีความซับซ้อน หากสินค้านั้นมีข้อบกพร่องจะมองไม่เห็นได้อย่างชัดเจน พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 จึงถูกตราขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความสมดุลระหว่างผู้ประกอบการและผู้บริโภค เนื่องจากที่ผ่านมาผู้บริโภคมักตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ ทั้งในด้านอำนาจต่อรองในการทำสัญญา เทคนิคการตลาด และความรู้ความเข้าใจในตัวสินค้าหรือบริการ

กฎหมายฉบับนี้มีความสำคัญคือมีระบบการพิจารณาคดีที่มีผลต่อผู้บริโภค ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างรวดเร็ว ประหยัด มีประสิทธิภาพ และกฎหมายนี้ยังส่งเสริมให้ผู้ประกอบการหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการให้ดีขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงข้อพิพาททางกฎหมาย

พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดสิทธิที่เป็นประโยชน์หลายประการให้แก่ประชาชนทั่วไปในฐานะผู้บริโภค ดังนี้

- **การยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม** ผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องแทนได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงในการดำเนินคดี (ยกเว้นในกรณีศาลเห็นว่าฟ้องโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร)
- **ความสะดวกในการฟ้องร้อง** ผู้บริโภคสามารถฟ้องคดีด้วยวาจาได้ โดยจะมี "เจ้าพนักงานคดี" ที่ประจำอยู่ที่ศาลยุติธรรม คอยช่วยเหลือในการบันทึกรายละเอียดคำฟ้องและรวบรวมพยานหลักฐาน
- **ภาระการพิสูจน์ที่ยุติธรรม** หากเป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการผลิต การออกแบบ หรือส่วนผสมของสินค้า กฎหมายกำหนดให้ภาระการพิสูจน์ตกอยู่กับผู้ประกอบการ
- **สัญญาที่เป็นธรรม ข้อความในโฆษณา** หรือการกระทำต่าง ๆ ของผู้ประกอบการให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา แม้จะไม่ได้ระบุไว้ในหนังสือสัญญาก็ตาม
- **การเยียวยาที่ครอบคลุมและรุนแรง** ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากค่าเสียหายที่แท้จริงได้ หากพบว่ามีเจตนาเอาเปรียบหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง นอกจากนี้ศาลยังมีอำนาจสั่งให้เรียกคืนสินค้าที่อันตรายหรือสั่งทำลายสินค้าได้

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 เปรียบเสมือนเกราะคุ้มกันทางกฎหมายที่ทำให้ประชาชนทั่วไปสามารถมั่นใจได้ว่า เมื่อเกิดความไม่เป็นธรรมจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ จะมีกระบวนการยุติธรรมที่พร้อมจะดูแลและเยียวยาได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรม และในขณะเดียวกันก็เป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการหันมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ดียิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติ
วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค
พ.ศ. ๒๕๕๑

สคบ.
1766

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคและสื่อสารองค์กร

เมื่อเลเซอร์กลายเป็นสินค้าควบคุมฉลากเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค

กฤติกร แจ่มตระกูล

นักประชาสัมพันธ์

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี “แสงเลเซอร์” ได้มีการพัฒนาเข้าสู่สินค้าหลากหลายประเภท ตั้งแต่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ของเล่นเด็ก เครื่องมือวัดระยะ ไปจนถึงอุปกรณ์นวัตกรรมการแพทย์ ทั่วชี้เลเซอร์ (Laser Pointer) อย่างไรก็ตาม ภายใต้คุณภาพของลำแสงที่ดูทันสมัยกลับแฝงไปด้วยอันตรายร้ายแรงต่อดวงตาที่อาจส่งผลให้เกิดภาวะตาบอดสนิทได้อย่างฉับพลัน ด้วยเหตุนี้ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค จึงได้ออกประกาศให้ผลิตภัณฑ์ที่มีแสงเลเซอร์เป็นส่วนประกอบเป็น “สินค้าที่ควบคุมฉลาก” เพื่อสร้างมาตรฐานความปลอดภัยและให้ข้อมูลการใช้งานที่ถูกต้องแก่ประชาชน

ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้กับสินค้าทุกชนิดที่มีแหล่งกำเนิดแสงเลเซอร์ โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจต้องจัดทำฉลากภาษาไทยที่อ่านง่ายและชัดเจน ซึ่งต้องระบุสาระสำคัญอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ผู้บริโภคพึงทราบ ดังนี้ ชื่อประเภทสินค้า เครื่องหมายการค้าของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า รวมถึงสถานที่ประกอบการและประเทศที่ผลิต ข้อมูลทางเทคนิคเพื่อความปลอดภัย ต้องระบุ ระดับความอันตรายของแสงเลเซอร์ (Class) ค่าความยาวคลื่น (Wavelength) และ ค่ากำลังเลเซอร์สูงสุด (Maximum output power) อย่างชัดเจน รายละเอียดการใช้งานและวันผลิต วิธีใช้ ข้อแนะนำ คำเตือน ราคา และวัน เดือน ปีที่ผลิตหรือหมดอายุ

โดยเฉพาะข้อความ **คำเตือน** ที่ต้องปรากฏบนผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เลเซอร์ระดับ 4 (Class 4) ซึ่งมีความเข้มแสงสูง กฎหมายบังคับให้ระบุข้อความที่แจ้งเตือนถึงความอันตรายว่า “อันตรายจากลำแสงเลเซอร์ อาจทำให้ตาบอด หรือตาบอดสนิท” พร้อมข้อห้ามสำคัญคือ “ห้ามจ้องมองลำแสงโดยตรง” และข้อควรระวังสำหรับเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่ต้องอยู่ภายใต้การดูแลของผู้ปกครองเสมอ โดยตัวอักษรบนฉลากต้องมีความสูงไม่น้อยกว่า 2 มิลลิเมตร

หากผู้ประกอบการขายสินค้าที่ควบคุมฉลากโดยไม่มีฉลากหรือแสดงข้อความบนฉลากไม่ถูกต้อง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และในกรณีผู้ผลิตเพื่อขาย หรือผู้ส่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

QR Code